

1 Melyek az intézkedések különböző típusai?

Az intézkedés típusa a biztosítandó követelés jellegétől függ. A polgári perrendtartás („*kodeks postępowania cywilnego*”) 747. cikke értelmében a pénzkövetelések az alábbi módokon biztosíthatók:

ingóságok, munkabérek és illetmények, bankszámla- vagy egyéb követelések vagy más vagyoni jog lefoglalása, a kötelezett személy ingatlanának kényszerjelzáloggal való megterhelése,

olyan ingatlanra vonatkozó rendelkezési vagy terhelési tilalom elrendelése, amelynek tekintetében nincs ingatlan- és jelzálog-nyilvántartási bejegyzés, vagy amelynek tekintetében e bejegyzés elveszett vagy megsemmisült,

vízi jármű vagy építés alatt álló vízi jármű tengeri jelzáloggal való megterhelése,

épületen fennálló szövetkezeti tulajdonjogra vonatkozó rendelkezési tilalom elrendelése,

a kötelezett fél vállalkozásának vagy mezőgazdasági üzemének, illetve a kötelezett személy vállalkozásának vagy annak valamely részének vagy mezőgazdasági üzemének részét képező szervezeti egység vagyonfelügyelet alá helyezése.

Pénzköveteléstől eltérő követelés biztosítására szolgáló intézkedés iránti kérelem esetén a bíróság az adott körülmények között általa megfelelőnek ítélt biztosítási intézkedést rendel el, ideértve a pénzkövetelések biztosítására szolgáló intézkedéseket is (a polgári perrendtartás 755. cikke). A bíróság különösen

szabályozhatja az eljárás feleinek vagy résztvevőinek jogait és kötelezettségeit az érintett eljárás időtartamára;

rendelkezési tilalmat rendelhet el az eljárásban érintett dolgokra vagy jogokra vonatkozóan;

felfüggesztheti valamely ítélet végrehajtását vagy az arra irányuló egyéb eljárást;

dönthet a kiskorú gyermekek felügyeletével és a velük való kapcsolattartással összefüggő kérdésekben;

elrendelheti megfelelő tények bejegyzését az ingatlan- és jelzálog-nyilvántartásba vagy más megfelelő nyilvántartásba.

Az eljárás feleinek és résztvevőinek érdekeit figyelembe kell venni a biztosítási intézkedés formájának megválasztásakor, így biztosítva a jogosult személy megfelelő jogi védelmét és a kötelezett személy túlzott megterhelésének elkerülését.

2 Milyen feltételekkel hozhatók ilyen intézkedések?

2.1 Az eljárás

A biztosítási intézkedés elrendelésére irányuló eljárást megindítható:

az eljárás fele vagy résztvevője által az ügyben elsőfokú eljárásra hatáskörrel és illetékességgel rendelkező bírósághoz benyújtott kérelem nyomán. Ha a bíróság nem állapítható meg, annak a helynek a bírósága rendelkezik hatáskörrel és illetékességgel, ahol a biztosítási intézkedést végre kell hajtani, vagy ennek hiányában, illetve ha a biztosítási intézkedésről szóló határozatot különböző bíróságok illetékességi területén kell végrehajtani, a varsói járásbíróság („*sąd rejonowy dla m.st. Warszawy*”). Az eljárás során benyújtott biztosítási intézkedés iránti kérelmet az azon fokon eljáró járásbíróság vizsgálja meg, amelyen az ügy folyamatban van, kivéve, ha ez a bíróság a legfelsőbb bíróság („*Sąd Najwyższy*”). Ezekben az esetekben az elsőfokú bíróság dönt a biztosítási intézkedés elrendeléséről (a polgári perrendtartás 734. cikke);

hivatalból azokban az esetekben, amelyekben az eljárás hivatalból is megindítható (a polgári perrendtartás 732. cikke).

A biztosítási intézkedés iránti kérelmet írásban kell benyújtani. Annak meg kell felelnie a beadványokkal szemben támasztott követelményeknek, és meg kell jelölnie a biztosítási intézkedés formáját, pénzkövetelés esetén pedig a biztosíték összegét (amely nem haladhatja meg az érvényesített követelésnek a biztosítási intézkedésről szóló határozat meghozatalának napjától számított kamatokkal és a biztosítási intézkedés költségeivel, valamint adott esetben az eljárás tervezett költségeivel növelt összegét), valamint a kérelmet megalapozó körülményeket is. Ha a biztosítási intézkedés iránti kérelmet az eljárás megindítása előtt nyújtják be, a kérelemben röviden az ügy tárgyát is ismertetni kell (a polgári perrendtartás 736. cikke).

Biztosítási intézkedés az eljárás megindítása előtt vagy az eljárás során rendelhető el. Ha a jogosult személy már végrehajtható okirattal rendelkezik, biztosítási intézkedés csak olyan követelés biztosítására rendelhető el, amelynek esetében még nem járt le a teljesítési határidő (a polgári perrendtartás 730. cikkének (2) bekezdése).

Ha a biztosítási intézkedés elrendelésére az eljárás megindítása előtt kerül sor, a bíróság meghatározza azt a határidőt, amelyen belül a biztosítási intézkedés megszüntetésének terhe mellett be kell nyújtani az eljárás megindítása iránti kérelmet. Ez a határidő nem lehet hosszabb két hétnél (a polgári perrendtartás 733. cikke).

A biztosítási intézkedés iránti kérelmet – ha különös szabály másképp nem rendelkezik – késedelem nélkül, a bírósághoz történő benyújtásának napjától számított egy héten belül meg kell vizsgálni. Ha valamely jogi aktus értelmében bizonyos kérelmeket tárgyaláson kell megvizsgálni, e tárgyalást a kérelem benyújtásának napjától számított egy hónapon belüli időpontra kell kitűzni (a polgári perrendtartás 737. cikke).

A biztosítási intézkedésre bírósági ítélet alapján kerül sor.

2.2 A főbb feltételek

Bármely, bíróság vagy választottbíróság által vizsgált polgári ügyben kérhető biztosítási intézkedés (a polgári perrendtartás 730. cikke).

A biztosítási intézkedés elrendelésének feltételei a következők: a követelést és a biztosítási intézkedéshez fűződő jogos érdeket indokolni kell. Akkor fűződik jogos érdek a biztosítási intézkedéshez, ha biztosítási intézkedés elrendelése nélkül lehetetlen vagy rendkívül nehéz lesz az ügyben hozott ítélet végrehajtása, vagy lehetetlen vagy rendkívül nehéz lesz az eljárás céljának elérése (a polgári perrendtartás 7301 cikke).

Jogi aktus eltérő rendelkezése hiányában a biztosítási intézkedés nem irányulhat a követelés kielégítésére (a polgári perrendtartás 731. cikke).

A bíróság a biztosítási intézkedésről szóló határozat végrehajtását függővé teheti attól, hogy a jogosult fél a kötelezett félnek a biztosítási intézkedésről szóló határozat végrehajtásából eredő követelése biztosítására meghatározott összeget letétbe helyezzen, kivéve abban az esetben, ha a jogosult fél az államkincstár, valamint ha a biztosítási intézkedés tartási követelés, rokkantsági nyugdíj vagy a munkavállalót munkajogi ügyben megillető, a munkavállaló teljes havi díjazását nem meghaladó összeg biztosítására szolgál (a polgári perrendtartás 739. cikke).

3 Az ilyen intézkedések tárgya és jellege

3.1 Milyen típusú vagyontárgyakat érinthetnek az ilyen intézkedések?

Biztosítási intézkedés a következők tekintetében rendelhető el:

ingóságok,

munkabér és illetmény,

bankszámla- vagy egyéb követelések vagy más vagyoni jog,

ingatlan,

vízi járművek vagy építés alatt álló vízi járművek,

helyiségen fennálló szövetkezeti tulajdonjog,

vállalkozás vagy mezőgazdasági üzem, valamint vállalkozás vagy annak valamely része vagy mezőgazdasági üzem részét képező szervezeti egység.

Nem rendelhető el biztosítási intézkedés végrehajtás alól mentes dolgokra, követelésekre vagy jogokra. Romlandó áruk akkor szolgálhatnak biztosítékként, ha a kötelezettnek nincs a jogosult fél követeléseinek biztosítására alkalmas más vagyona, és az áruk azonnal értékesíthetők.

3.2 Milyen hatásokkal járnak az ilyen intézkedések?

A biztosítási intézkedés elrendelésére irányuló eljárás fő célja annak biztosítása, hogy a bíróság előtt folyamatban lévő (vagy peren kívüli egyezséggel rendezni szándékozott) ügyekben a jogosult (többnyire a hitelező) védelmet nyerjen a késedelem esetleges kedvezőtlen hatásaival szemben, valamint, hogy javuljon a jogosult helyzete a végrehajtási eljárásban, ha a bírósági eljárás és a biztosítási intézkedés tárgyát végrehajtható követelés képezi. A biztosítási intézkedés révén kivételesen pénzbeli juttatásban is részesülhet a jogosult fél.

Ezen kívül a biztosítási intézkedés válaszul szolgálhat a kötelezett által a jogosult sérelmére tett lépésekre.

A biztosítási intézkedésnek a kötelezett félre gyakorolt hatásai attól függően változnak, hogy az intézkedés milyen formát ölt:

ingóságok lefoglalása esetén az ingóságok lefoglalás utáni kezelése nincs hatással az eljárás további menetére, és a lefoglalt ingóságokra irányuló végrehajtási eljárás a vevővel szemben is lefolytatható;

vállalat vagy mezőgazdasági üzem tulajdonosa bankszámlájának biztosítékként való lefoglalása esetén a kötelezett csak az aktuális munkabérek és illetmények kifizetéséhez szükséges, a bíróság által meghatározott összegeket emelheti le, a munkáltatói járulékkal és jogszabályban meghatározott egyéb összegekkel, valamint a működési költségekkel együtt;

korlátozottan használhatók a lefoglalt egyéb követelések és vagyoni jogok (a használat módját a bíróság határozza meg);

a végrehajtó az összes lefoglalt eszközt értékesíti az értékpapírszámlán vagy a pénzügyi eszközökre vonatkozó szabályok szerinti más számlán nyilvántartott pénzügyi eszközökhöz fűződő jogokkal együtt, és a befolyt összeget a bíróság letéti számláján helyezi el;

ingatlanra és épületeken fennálló szövetkezeti tulajdonjogra vonatkozó rendelkezési vagy terhelési tilalom elrendelése;

vízi jármű vagy építés alatt álló vízi jármű tengeri jelzáloggal való megterhelése;

a kötelezett fél vagyonkezelői jogoktól való megfosztása és vagyonfelügyelet elrendelése azzal, hogy a vagyonfelügyeletből származó bevétel biztosítékként szolgál;

tartási ügyekben a kötelezett fél meghatározott összeget köteles fizetni a jogosult félnek egyszeri alapon vagy időszakosan.

3.3 Meddig érvényesek ezek az intézkedések?

A kötelezett fél bármikor kérheti a biztosítási intézkedést elrendelő, jogi kötőerővel bíró határozat hatályon kívül helyezését vagy módosítását, ha a biztosítási intézkedés indoka megszűnik vagy megváltozik (a polgári perrendtartás 742. cikke, 7541 cikkének (3) bekezdése és 757. cikke).

A biztosítási intézkedés megszüntetésére kerül sor, ha

a kötelezett fél a pénzügyminisztérium letéti számláján letétbe helyezi a jogosult fél által a biztosítási intézkedés iránti kérelemben biztosítékként kért összeget;

a követelés vagy kérelem a jogerős ítéletet következtében elutasításra kerül;

a követelés vagy kérelmet elutasításra kerül, vagy az eljárást megszüntetik;

a jogosult fél nem érvényesíti a követelés egészét az eljárásban, vagy az eljárás megindítása előtt biztosított követelésektől eltérő követeléseket érvényesít;

a biztosított követelésnek helyt adó ítélet jogerőssé válik (a biztosítási intézkedés az ítélet jogerőre emelkedését követő egy hónap elteltével szűnik meg);

a jogosult fél nem kér további végrehajtási intézkedéseket a követelésnek helyt adó ítélet jogerőre emelkedésétől számított két héten belül olyan ügyekben, amelyekben a biztosítási intézkedésre ingóságok, munkabérek és illetmények, bankszámla- vagy egyéb követelések, más vagyoni jog lefoglalása révén vagy a kötelezett fél vállalkozásának vagy mezőgazdasági üzemének, illetve a kötelezett fél vállalkozásának vagy annak valamely részének vagy mezőgazdasági üzemének részét képező szervezeti egység vagyonfelügyelet alá helyezése révén került sor.

A biztosítási intézkedés megszüntetésére kerül sor az alábbi esetekben is (a polgári perrendtartás 754 1 cikke):

két hónappal azt követően, hogy a biztosított követelésnek helyt adó ítélet jogerőre emelkedett, vagy azt követően, hogy a biztosított követelésnek helyt adó ítélettel szemben a kötelezett fél által benyújtott fellebbezés vagy egyéb jogorvoslati kérelem elutasításáról szóló határozat jogerőre emelkedett;

többek között ingó vagyon lefoglalását is magában foglaló biztosítási intézkedés esetén, ha a jogosult fél a biztosított követelésnek helyt adó ítélet jogerőre emelkedését vagy a biztosított követelésnek helyt adó ítélettel szemben a kötelezett fél által benyújtott fellebbezés vagy más jogorvoslati kérelem elutasításáról szóló határozat jogerőre emelkedését követő egy hónapon belül nem kér további végrehajtási intézkedést.

4 Van-e lehetőség az intézkedés elleni fellebbezésre?

Mind a jogosult, mind a kötelezett fél fellebbezéssel élhet az elsőfokú bíróság biztosítási intézkedéséről szóló határozatával szemben (a polgári perrendtartás 741. cikke).

Utolsó frissítés: 24/09/2021

Ennek a lapnak a különböző nyelvi változatait az Európai Igazságügyi Hálózat tagállami kapcsolattartói tartják fenn. Az Európai Bizottság szolgálata készíti el a fordításokat a többi nyelvre. Előfordulhat, hogy az eredeti dokumentumon az illetékes tagállami hatóság által végzett változtatásokat a fordítások még nem tükrözik. Sem az Európai Igazságügyi Hálózat, sem a Bizottság nem vállal semmilyen felelősséget, illetve kötelezettséget az e dokumentumban közzétett vagy hivatkozott információk és adatok tekintetében. Az ezen oldalért felelős tagállam szerzői jogi szabályait a Jogi nyilatkozatban tekintheti meg.